

internatio nal docum entary film festival am sterdam

Speciale **filmbijlage**. Met onder meer: een visie op de **nieuwe mens**; van **Michael Moore** moet er nu echt iets veranderen; de **motieven** van een Poolse spion; John Appel kijkt **gokkers** in hun ziel.
Plus: overzicht van het **IDFA-programma**.

deVolkskrant ZATERDAG 14/11/2009

idfa

Eyals top 10

Ici et Ailleurs

- Jean-Luc Godard (1976)

Hitler connais pas?

- Bertrand Blier (1963)

Ma'loul

- Michel Khleifi (1985)

Blind Kind

- Johan van der Keuken (1964)

The Memory of Justice

- Marcel Ophuis (1976)

Moeder Dao, de

schildpadgelijkende

- Vincent Mornikendam (1995)

Testimonies

- Ido Sela (1993)

Punishment Park

- Peter Watkins (1971)

Philips Radio

- Joris Ivens (1931)

S21, la machine de mort

Khmère Rouge

- Ritzy Panh (2003)

'Dit zijn de documentaires die ik nu graag zou willen zien, en waarvan ik tegen anderen zeg: daar moet je heen! Toen ik de lijst eenmaal had, begon ik de logica te begrijpen. Wat laten ze zien? Wat blijft verborgen? Ze gaan over hoe de werkelijkheid te representeren. Zoals bij Johan van der Keuken de blinde jongen met zijn oren kijkt.

Dat er drie Nederlandse films bij zijn, is geen toeval. Er is een Nederlandse school, en er is filmbeleid waardoor de documentaires ook te zien zijn. Ik ben niet per se een Ivens-adept, met zijn politiek ben ik het doorgaans niet eens. Maar in *Philips Radio* laat hij prachtig zien hoe de machine de mens vervangt. De visuele structuur is zo sterk. En dan te bedenken dat de film als bedrijfsdocumentaire in opdracht van Philips gemaakt is. *Moeder Dao, de schildpadgelijkende* zag ik ooit in Marseille. Het is een treffend verhaal over dekolonisatie. Ik ken geen andere film van Van Mornikendam, maar deze raad ik iedereen aan te zien.

Ma'loul en *S21*, daarvan vind je een echo terug in mijn werk. *Punishment park* was ooit een futuristische film, die inmiddels door het heden is ingehaald en geen functie meer is.

Hitler connais pas? van Bertrand Blier is onbekend. Ook op internet vind je hem niet. Het zijn louter pratende hoofden: jongeren van 16 of 17 die in 1963 over hun leven vertellen; de eerste naoorlogse generatie, hun ouders kampen nog volop met een oorlogstrauma. Ook pratende hoofden kunnen een mooi concept zijn.

Mijn lijst telt veel korte films. Dat staat ver af van wat ik zelf doe. Ik weet niet hoe je in zevenentwintig minuten iets moet vertellen.'

Eyal Sivan: 'Film is niet een kwestie van tonen maar van verbergen.'

Foto Julien Chatelin

ken in de jaren twintig van Polen naar Uruguay. Zijn ouders verhuisden in 1963 naar Israël, waar hij een jaar later werd geboren. Waarom juist hij zo de behoefte heeft tegen de heersende opvattingen in te gaan?

'We woonden in Jeruzalem, ik mocht met Arabieren spelen van mijn ouders. Misschien was het mijn verlangen anders te zijn. Als je de slachtingen van 1948 ontdekt, verandert alles. Je reist anders, je kijkt anders, je praat anders. Voor mijn eerste film al zocht ik Palestijnse vluchtelingen op. Ik ben in zeker zin ook de klassieke bourgeoisie, die naar de anderen gaat om te getuigen.'

Sivan woont al lang buiten Is-

raël. Hij verdeelt zijn tijd tussen Londen waar hij lesgeeft, en Parijs waar zijn gezin woont. 'Zo ren ik in zekere zin weg voor zelfcensuur. Ik heb bewondering voor vrienden die in Israël blijven worstelen. Het was mijn keus nooit overheids-geld aan te nemen, hier vind ik gemakkelijker fondsen. Maar het contact met Israël heb ik nodig. Ik ben er anderhalve maand per jaar om les te geven.'

'Ik houd van het land maar verwerp de politiestaat die het is geworden. Tel Aviv is de enige westerse stad waar je geen Arabieren ziet. Dit land dat is gesticht om joden te beschermen, is meteen ook het enige land waar ze bescherming nodig hebben.' O